

Zadeva C-320/24**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

30. april 2024

Predložitveno sodišče:

Corte suprema di cassazione (Italija)

Datum predložitvene odločbe:

26. april 2024

Vlagatelja kasacijske pritožbe:

CR

TP

Nasprotna stranka v postopku s kasacijsko pritožbo:

Soledil Srl, v postopku prisilne poravnave (prej Soledil SpA)

Predmet postopka v glavni stvari

Spor, ki je nastal med potrošnikoma in gradbenim podjetjem, se nanaša na določitev višine pogodbene kazni, ki bi jo morala potrošnika plačati po razveljavitvi predpogodbe o prodaji nepremičnine, sklenjene leta 1998, zaradi neizpolnitve pogodbenih obveznosti. Postopek v glavni stvari je postopek, ki teče pred Corte di cassazione (kasacijsko sodišče, Italija) in se nanaša na nadzor zakonitosti meritorne sodbe, ki jo je višje sodišče izdalo po tem, ko je bila zadeva vrnjena v ponovno odločanje, do česar je prišlo na podlagi predhodne sodbe, s katero je bila razveljavljena prva odločba, ki je bila izdana v pritožbenem postopku. Posameznika sta nepoštenost zadevnega pogoja o pogodbeni kazni in njegovo ničnost/neučinkovitost v smislu Direktive 93/13/EGS, ki ureja področje varstva potrošnikov, prvič uveljavljala v okviru tega postopka v glavni stvari; zato se postavlja vprašanje, ali je mogoče implicitno pravnomočnost, ki je nastopila v zvezi z vprašanji, ki v navedenem postopku niso bila izrecno obravnavana (kot je vprašanje ničnosti oziroma neučinkovitosti nepoštenih pogojev iz obravnavane zadeve), odpraviti in ali je torej mogoče tako vprašanje glede ničnosti oziroma

neučinkovitosti po uradni dolžnosti preučiti v okviru novega postopka, ki teče pred Corte di cassazione (kasacijsko sodišče).

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Sodišču se na podlagi člena 267 PDEU predloži vprašanje, ali je mogoče Direktivo 93/13/EGS o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah razlagati tako, da nasprotuje nacionalnim postopkovnim pravilom, ki sodišču preprečujejo, da bi po uradni dolžnosti preučilo ničnost/neučinkovitost nepoštenega pogoja, če je bilo o njem že implicitno pravnomočno odločeno, in sicer v okviru predhodnega postopka, ki se je nanašal na presojo vsebine in zakonitosti, med katerim se je vselej štelo, da je ta pogoj veljaven in učinkovit, tudi ob upoštevanju dejstva, da se zadevne osebe v tem postopku niso nikoli sklicevale na njegovo ničnost/neučinkovitost.

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali je treba člena 6(1) in 7(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah ter člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati:

- (a) tako, da nasprotujejo uporabi načel nacionalnega sodnega postopka, v skladu s katerimi predhodnih vprašanj, vključno z vprašanji glede ničnosti pogodbe, ki v fazi presoje zakonitosti niso bila navedena ali postavljena in ki z logičnega vidika niso združljiva z izrekom razveljavitvene sodbe, ni mogoče preučiti niti v postopku, ki se izvede po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje, niti v okviru nadzora zakonitosti, ki ga stranke predlagajo v zvezi s sodbo sodišča, ki je ponovno odločalo o zadevi;
- (b) tudi ob upoštevanju ugotovitve v zvezi s popolno pasivnostjo, ki jo je mogoče pripisati potrošnikoma, če sta ničnost/neučinkovitost nepoštenih pogojev prvič uveljavljala šele v okviru kasacijske pritožbe, ki sta jo vložila po koncu postopka, izvedenega po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje;
- (c) pri tem pa upoštevati zlasti ugotovitev glede nepoštenosti pogoja o pogodbeni kazni, ki je očitno previsoka in v zvezi s katero je bilo v fazi presoje zakonitosti odločeno, da jo je treba na novo določiti oziroma znižati v skladu z ustreznimi merili (*quantum*), tudi zato, ker sta potrošnika nepoštenost tega pogoja (*an*) prvič uveljavljala šele po tem, ko je bila v postopku, izvedenem po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje, izdana sodna odločba?

Navedene določbe prava Unije

Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (v nadaljevanju: Direktiva 93/13): zlasti člena 6 in 7

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina): člen 47

Sodbe Sodišča z dne 4. junija 2020, Kancelaria Medius (C-495/19, EU:C:2020:431), ter z dne 17. maja 2022, SPV Project 1503 in drugi (C-693/19 in C-831/19, EU:C:2022:395); Unicaja Banco (C-869-19, EU:C:2022:397); Ibercaja Banco (C-600/19, ECLI:EU:C:2022:394) in Impuls Leasing Romania (C-725/19, EU:C:2022:396)

Navedene določbe nacionalnega prava

Člen 1341, drugi odstavek, Codice civile (civilni zakonik), ki določa posebno obveznost, v skladu s katero se za pogoje, ki v škodo ene od strank povzročijo znatno neravnovesje med pogodbenimi pravicami in obveznostmi, zahteva dvojni podpis

Člen 1469-*bis*, tretji odstavek, točka 6, civilnega zakonika v različici, ki je veljala 9. septembra 1998 (datum sklenitve pogodbe iz postopka v glavni stvari), ki je bil uveden z legge 6 febbraio 1996, n. 52 (zakon št. 52 z dne 6. februarja 1996), s katerim je bila Direktiva 93/13 izrecno prenesena v nacionalno pravo (zdaj člen 33 decreto legislativo del 6 settembre 2005, n. 206 – Codice del consumo (zakonska uredba št. 206 z dne 6. septembra 2005 o zakoniku o varstvu potrošnikov, v nadaljevanju: zakonik o varstvu potrošnikov), ki določa, da domneva nepoštenosti med drugim obstaja v zvezi s pogoji, na podlagi katerih se v primeru neizvedbe zahteva plačilo zneska, ki je očitno previsok

Člen 1469-*quinquies* civilnega zakonika, v različici, ki je veljala 9. septembra 1998, ki je bil uveden z zakonom št. 52 z dne 6. februarja 1996 [zdaj člen 36 zakonika o varstvu potrošnikov], ki določa, da so nepošteni pogoji nični/neučinkoviti ter da lahko sodišče tako neučinkovitost, ki se upošteva samo v korist potrošnika, sodišče ugotovi po uradni dolžnosti

Člen 394 Codice di procedura civile (zakonik o civilnem postopku) in sodna praksa, ki se je izoblikovala v zvezi z razlago tega člena. V skladu z navedeno določbo velja, da je postopek, ki se izvede po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje, „omejen“ postopek, ki je namenjen izdaji nove sodne odločbe, s katero se nadomesti odločba, ki jo je Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) razveljavilo, ter da stranke predmeta spora v tem postopku ne smejo razširjati z navajanjem novih predlogov in ugovorov, kar velja tudi za vprašanja, ki jih je mogoče postaviti po uradni dolžnosti, ki jih Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) ni obravnavalo in v zvezi s katerimi je implicitna pravnomočnost že nastopila (glej med drugim sklepe Corte di cassazione (kasacijsko sodišče), senat 2, št. 29879 z dne 27. oktobra 2023; senat 6-3, št. 27736 z dne 22. septembra 2022; senat 6-5, št. 26108 z dne 18. oktobra 2018)

Ustaljena sodna praksa Corte di cassazione (kasacijsko sodišče), v skladu s katero so načela, ki jih je Sodišče izoblikovalo v sodbah o razlagi prava Unije, *ius superveniens* in se neposredno uporabljajo v nacionalnem pravnem redu (glej med

drugim sodbe Corte di cassazione (kasacijsko sodišče), senat 5, št. 14624 z dne 25. maja 2023; senat 5, št. 9375 z dne 5. aprila 2023)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

A. Arbitražna odločba, postopek pred Corte d'appello di Ancona (višje sodišče v Anconi, Italija) in prva kasacijska pritožba

- 1 CR in TP sta 9. septembra 1998 z družbo Soledil sklenila predpogodbo o prodaji stanovanjske nepremičnine. Družbi Soledil sta nakazala predplačilo kupnine v višini 72.869,16 EUR, s čimer sta pridobila lastništvo nad nepremičnino, ki sta jo nemudoma, to je še pred sklenitvijo glavne pogodbe, prevzela v uporabo.
- 2 Predpogodba je vsebovala pogoj o pogodbeni kazni, s katerim so pogodbene stranke vnaprej določile znesek, ki ga mora ena od strank v primeru neizpolnitve obveznosti plačati drugi stranki (tako imenovana pogodbena kazen), pri čemer so višino tega zneska opredelile kot vsoto vseh plačanih predplačil, ne da bi to kakor koli vplivalo na odškodnino za morebitno dodatno škodo.
- 3 Ker stranke niso sklenile glavne pogodbe, je med njimi nastal spor, ki ga je najprej obravnavalo arbitražno razsodišče, katerega pristojnost je bila določena z arbitražno klavzulo, ki jo je vsebovala zadevna predpogodba.
- 4 CR in TP sta arbitražno odločbo nato izpodbijala pri Corte d'appello di Ancona (višje sodišče v Anconi), ki je s sodbo z dne 28. marca 2009 razglasilo ničnost te arbitražne odločbe, med drugim zaradi prekoračitve prekluzivnega roka. Navedeno sodišče je zato odločilo, da predpogodba zaradi neizpolnitve pogodbениh obveznosti, do katere je prišlo, ker sta CR in TP neupravičeno zavrnila sklenitev glavne pogodbe in plačilo preostalega dela dogovorjene kupnine, preneha veljati in jima naložilo vračilo nepremičnine. Hkrati je družbi Soledil naložilo, naj vrne znesek prejetega predplačila, pri tem pa – iz naslova pogodbene kazni, ki jo je navedeno sodišče na ta način znižalo – zadrži le obresti, obračunane na že plačani znesek. Zahtevek družbe Soledil za povrnitev dodatne škode pa je zaradi neobstoja dokazov zavrnilo.
- 5 Družba Soledil je zoper to sodbo vložila kasacijsko pritožbo (prva kasacijska pritožba), s katero je zatrjevala neupravičeno znižanje pogodbene kazni in neutemeljeno zavrnitev odškodninskega zahtevka. CR in TP sta temu ugovarjala in hkrati vložila nasprotno pritožbo, s katero sta izpodbijala svojo odgovornost za neizpolnitev pogodbениh obveznosti.
- 6 Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) je s sodbo z dne 4. novembra 2015 ugodilo prvemu pritožbenemu razlogu družbe Soledil, saj je menilo, da Corte d'appello di Ancona (višje sodišče v Anconi) ni podalo zadostne obrazložitve v zvezi z merili, ki jih je uporabilo za določitev nižjega zneska pogodbene kazni. Nasprotno pritožbo pa je zavrnilo, s čimer je potrdilo očitek glede odgovornosti CR in TP za neizpolnitev pogodbениh obveznosti. Corte di cassazione (kasacijsko

sodišče) je zato izpodbijano sodbo razveljavilo v delu, v katerem se je nanašala na pritožbeni razlog, ki mu je bilo ugodeno, in zadevo dodelilo v ponovno odločanje Corte d'appello di Bologna (višje sodišče v Bologni, Italija), da bi to ob upoštevanju napotkov, ki jih je Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) podalo v zvezi s členom 394 zakonika o civilnem postopku, na novo določilo višino pogodbene kazni, ki jo je treba plačati družbi Soledil.

B. Dodelitev zadeve v ponovno odločanje Corte d'appello di Bologna (višje sodišče v Bologni) in druga kasacijska pritožba

- 7 Družba Soledil je nato pred Corte d'appello di Bologna (višje sodišče v Bologni) nadaljevala postopek, v katerem je trdila, da se pri znižanju pogodbene kazni niso upoštevali interes upnika za izpolnitev obveznosti, ravnotežje obveznosti med strankami, zlasti pa devetletno obdobje, v katerem sta CR in TP zadevno nepremičnino imela v lasti in jo uporabljala ter v katerem družba Soledil te nepremičnine ni mogla oddajati v najem in iz tega naslova ustvarjati prihodkov. Družba Soledil je navedenemu sodišču zato predlagala, naj potrdi določitev pogodbene kazni v znesku, ki je bil opredeljen že v predpogodbi in ki ustreza plačanemu predplačilu v višini 72.869,15 EUR, ter naj prizna obstoj dodatne škode, ki je nastala, ker je bila zadevna nepremičnina nezakonito in skozi daljši čas v posesti CR in TP, ki sta na drugi strani predlagala, naj se navedena predloga zavrneta.
- 8 Corte d'appello di Bologna (višje sodišče v Bologni) je s sodbo z dne 12. oktobra 2018, ki jo je izdalo po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje, na eni strani določilo znesek pogodbene kazni, ki ga morata plačati CR in TP, in sicer v višini 61.600,00 EUR, na drugi strani pa zavrnilo odškodninski zahtevek družbe Soledil za povračilo dodatne škode, pri čemer je v obrazložitvi med drugim navedlo: (a) da je bil predmet postopka, izvedenega po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje, omejen na uporabo pogoja o pogodbeni kazni in na morebitno znižanje te kazni ter na dokazovanje morebitne dodatne škode; (b) da ni sporno, da so bili pogoji, zaradi katerih je bila družba Soledil upravičena do pogodbene kazni, določene v predpogodbi, izpolnjeni in da je bilo o tem že pravnomočno odločeno; (c) da je bil zadevni pogoj o pogodbeni kazni pretiran, tudi ob upoštevanju okoliščine, da je bila nepremičnina dejansko več let v uporabi, in interesa upnika za prodajo ali oddajo te nepremičnine; (d) da sta CR in TP plačala dogovorjeno predplačilo kupnine, družba Soledil pa je lahko medtem bodisi prejela prihodke iz naslova obresti, ki so se obračunavale na te zneske, bodisi ustvarila prihranke iz naslova obresti na zneske, za katere bi morala sicer najeti posojilo; (e) da je bila določitev zneska v višini 550,00 EUR mesečno (pri čemer gre za srednjo vrednost, izračunano na podlagi zneskov, ki sta jih navedli stranki v postopku) za poplačilo dolgovane vsote v višini 61.600,00 EUR brez obresti in prevrednotenja, poštena, zlasti ob upoštevanju točke (d); (f) da družba Soledil ni dokazala, da ji je nastala dodatna škoda.

C. Postopek v glavni stvari (kasacijska pritožba zoper sodbo Corte d'appello di Bologna (višje sodišče v Bologni), s katero je bil končan postopek po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje)

- 9 CR in TP sta zoper to sodbo pri Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) vložila pritožbo (druga kasacijska pritožba), s katero sta predlagala, naj se opravi nadzor zakonitosti, prav v okviru tega postopka v glavni stvari pa se je izkazalo, da je treba v zvezi z razlago Direktive 93/13 pridobiti predhodno odločbo Sodišča.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 10 CR in TP (v nadaljevanju tudi: vlagatelja kasacijske pritožbe) sta v okviru te kasacijske pritožbe prvič navedla nov pritožbeni razlog, in sicer da prodajna predpogodba pomeni pogodbo med potrošnikom in prodajalcem ali ponudnikom ter da zadevni pogoj o pogodbeni kazni ni pošten, saj določa plačilo denarne vsote iz naslova odškodnine, ki je očitno previsoka. Za tak pogoj naj bi veljala posebna obveznost, v skladu s katero bi morala potrošnika zagotoviti dvojni podpis, ker pa do tega ni prišlo, naj bi bilo treba – po potrebi tudi po uradni dolžnosti – razglasiti ničnost/neučinkovitost tega pogoja na podlagi člena 1341, drugi odstavek, in člena 1469-*bis*, tretji odstavek, točka 6, civilnega zakonika v povezavi s členom 1469-*quinquies* civilnega zakonika, pri tem pa upoštevati različice navedenih določb, ki so veljale ob sklenitvi pogodbe.
- 11 Corte d'appello di Bologna (višje sodišče v Bologni) naj bi torej storilo napako, ker ničnosti takega pogoja ni ugotovilo po uradni dolžnosti. Vlagatelja kasacijske pritožbe v zvezi s tem menita, da ni mogoče šteti, da implicitna pravnomočnost, ki je nastopila po izdaji prve sodbe Corte di cassazione (kasacijsko sodišče), izključuje možnost preučitve ničnosti tega pogoja po uradni dolžnosti, saj bi moralo varstvo potrošnika v vsakem primeru prevladati.
- 12 Vlagatelja kasacijske pritožbe v primeru, da ta pritožbeni razlog ne bi bil sprejet, podredno navajata, da je sodišče, ki je odločalo o glavni stvari, storilo napako pri določitvi višine pogodbene kazni, ki bi jo morala plačati, in v zvezi s tem podalo protislovno obrazložitev.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 13 Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) opozarja zlasti na svojo sodno prakso, v skladu s katero se zakonodaja na področju varstva potrošnikov uporablja za predpogodbo o prodaji nepremičnine, če je ta, kakor je primer v obravnavani zadevi, sklenjena med prodajalcem ali ponudnikom in posamezniki, ki delujejo za namene, ki so izven njihove poslovne ali poklicne dejavnosti (glej med drugim sklep Corte di cassazione (kasacijsko sodišče), senat 6-2, št. 497 z dne 14. januarja 2021).

- 14 Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) v zvezi s tem meni, da pogoji o predplačilih in pogodbenih kaznih ter drugi podobni pogoji, na podlagi katerih se stranke vnaprej dogovorijo o višini odškodnine, ki jo morajo v primeru odpovedi pogodbe ali neizpolnitve pogodbenih obveznosti plačati drugi stranki, sami po sebi niso nepošteni in ne spadajo med pogoje iz člena 1341 civilnega zakonika, zaradi česar posebna oblika privolitve potrošnika v te pogoje ni potrebna. Kljub temu v skladu s pravili, ki so bila z zakonom št. 52/1996, sprejetim zaradi prenosa Direktive 93/13, vnesena v člen 1469-*bis* in člen 1469-*quinquies* civilnega zakonika – to je s pravili, ki so se uporabljala ob sklenitvi pogodbe –, velja, da obstaja domneva nepoštenosti pogojev, s katerimi se v primeru neizpolnitve pogodbenih obveznosti zahteva plačilo zneska, ki je očitno previsok. Taka nepoštenost se sankcionira z razglasitvijo ničnosti/neučinkovitosti zadevnih pogojev, ki se v skladu z navedenim členom 1469-*quinquies* upošteva samo v korist potrošnika in „jo lahko sodišče ugotovi po uradni dolžnosti“.
- 15 V tej zadevi pa gre za nov razlog, ki sta ga vlagatelja kasacijske pritožbe navedla šele v okviru druge kasacijske pritožbe, ki je bila kot zadnja vložena po koncu postopkov, izvedenih po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje, to je za razlog, s katerim se izpodbija zlasti implicitna pravnomočnost, ki je nastopila v zvezi z veljavnostjo in učinkovitostjo zadevnega pogoja o pogodbeni kazni. Namreč:
- (a) na eni strani je odločitev, ki jo je Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) v prvi sodbi sprejelo v zvezi z znižanjem pogodbene kazni, ker je bila ta previsoka, z logičnega in pravnega vidika nesporno temeljila na domnevi o veljavnosti in učinkovitosti zadevnega pogoja, ki se je začel uporabljati po tem, ko je bilo ugotovljeno, da je zadevna pogodba zaradi neizpolnitve pogodbenih obveznosti s strani vlagateljev kasacijske pritožbe prenehala veljati, in
- (b) na drugi strani vlagatelja kasacijske pritožbe v postopkih na nižjih stopnjah nista navedla nobenega očitka v zvezi z ničnostjo/neučinkovitostjo pogoja o pogodbeni kazni.
- 16 Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) v zvezi s tem opozarja, da je postopek, ki se izvede po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje, „omejen“ postopek, ki je namenjen izdaji nove sodne odločbe, s katero se nadomesti odločba, ki jo je Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) razveljavilo. V skladu s sodno prakso, ki se je izoblikovala v zvezi z navedenim členom, namreč velja, da stranke z vlaganjem novih predlogov ne smejo razširjati predmeta spora in da je treba upoštevati tudi omejitve, ki izhajajo iz implicitne pravnomočnosti, ki je nastopila na podlagi prve sodbe Corte di cassazione (kasacijsko sodišče), kar posledično pomeni, da se ne smejo navajati ali preučiti niti vprašanj, ki jih je mogoče preučiti po uradni dolžnosti, niti vprašanj, ki so bila že rešena, čeprav niso bila izrecno obravnavana (glej v tem smislu sklepe Corte di cassazione (kasacijsko sodišče), senat 2, št. 29879 z dne 27. oktobra 2023; senat 6-3, št. 27736 z dne 22. septembra 2022; senat 6-5, št. 26108 z dne 18. oktobra 2018).

- 17 Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) v tem okviru dodaja, da je bila možnost za izvajanje pristojnosti v zvezi s preučitvijo morebitne ničnosti/neučinkovitosti zadevnega pogoja že izčrpana, saj bi lahko Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) ničnost tega pogoja preučilo po uradni dolžnosti, vendar se je odločilo, da bo razveljavilo zgolj obrazložitve, ki jo je višje sodišče podalo v zvezi z znižanjem pogodbene kazni, kar kaže na to, da je izhajalo iz domneve o veljavnosti in učinkovitosti tega pogoja (*an*), s čimer je postopek po vrnitvi zadeve v ponovno odločanje omejilo le na določitev višine pogodbene kazni (*quantum*).
- 18 Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) kljub temu opozarja na svojo ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero imajo načela, ki jih je Sodišče izoblikovalo v sodbah o razlagi prava Unije, učinke *ius superveniens* in se neposredno uporabljajo v nacionalnem pravnem redu, kar posledično pomeni, da se uporabljajo tudi v okviru postopka, v katerem se zadeva v ponovno odločanje vrne sodišču, ki je odločalo o glavni stvari, in ki se izvede po tem, ko je Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) izdalo razveljavitveno sodbo, pri čemer pa se edina omejitev, ki jo je treba upoštevati, nanaša na že zaključena razmerja (glej v tem smislu med drugim sodbe Corte di cassazione (kasacijsko sodišče), senat 5, št. 14624 z dne 25. maja 2023; senat 5, št. 9375 z dne 5. aprila 2023). Poleg tega je Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) prav v zvezi z vprašanjem ničnosti na področju varstva potrošnikov razsodilo, da iz usmeritev, ki jih je Sodišče podalo v zvezi z nepoštenimi pogoji v pogodbah, sklenjenih med prodajalci ali ponudniki in potrošniki, izhaja, da ima nacionalno sodišče še večjo pravico oziroma obveznost, da po uradni dolžnosti preuči ničnost pogojev, kar je bistvenega pomena za preprečevanje zlorab v škodo šibkejših pogodbenih strank (potrošniki, varčevalci, vlagatelji) in za pravilno delovanje trga (sodba Corte di cassazione (kasacijsko sodišče), združeni senati, št. 26242 z dne 12. decembra 2014).
- 19 Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) se zato sprašuje, ali mora kljub nacionalnim postopkovnim določbam, ki ga zavezujejo k spoštovanju pravnomočnosti, po uradni dolžnosti vseeno preučiti ničnost/neučinkovitost zadevnega pogoja o pogodbeni kazni, glede na to, da gre za zakonodajo o varstvu potrošnikov, s katero se izvaja pravo Unije na tem področju.
- 20 Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) v zvezi s tem poudarja, da se je Sodišče nedavno izreklo prav glede združljivosti Direktive 93/13 z nekaterimi postopkovnimi pravili posameznih držav članic (in sicer Španije, Romunije in Italije), ki izvršilnemu sodišču (ali višjemu sodišču) v primeru sodb, ki so že postale pravnomočne, preprečujejo, da bi po uradni dolžnosti preučilo nepoštenost pogojev iz pogodb, sklenjenih med potrošnikom in prodajalcem ali ponudnikom, ki so bile predmet pravnomočne sodne odločbe. Gre za sodbe Sodišča (veliki senat) z dne 17. maja 2022, SPV Project 1503 in drugi (C-693/19 in C-831/19, EU:C:2022:395); Unicaja Banco (C-869-19, EU:C:2022:397); Ibercaja Banco (C-600/19, ECLI:EU:C:2022:394), in Impuls Leasing Romania (C-725/19, EU:C:2022:396).

Opozoriti je treba, da je Sodišče v zvezi z italijanskim pravnim redom razsodilo, da člena 6(1) in 7(1) Direktive 93/13/EGS nasprotujeta nacionalni ureditvi, ki določa, da če dolжник zoper plačilni nalog, ki ga je na predlog upnika izdalo sodišče, ni vložil ugovora, izvršilno sodišče pozneje ne more preveriti morebitne nepoštenosti pogojev pogodbe, ki so bili podlaga za ta nalog, ker pravnomočnost navedenega naloga implicitno zajema veljavnost teh pogojev in tako izključuje kakršno koli preučitev njihove veljavnosti (sodba SPV Project 1503 in drugi, C-693/19 in C-831/19).

V zvezi s presojo postopkovnega ravnanja strank je Sodišče v sodbi, ki se je nanašala na španski pravni red, razsodilo, da isti določbi Direktive 93/13/EGS nasprotujeta ureditvi, v skladu s katero nacionalno sodišče, ki odloča o pritožbi zoper sodbo, s katero je bilo vračilo zneskov, ki jih je potrošnik neupravičeno plačal na podlagi pogoja, ki je bil razglašen za nepoštenega, časovno omejeno, ne more po uradni dolžnosti preučiti razloga, ki se nanaša na kršitev te določbe, in naložiti popolnega vračila navedenih zneskov, če tega, da zadevni potrošnik ni izpodbijal te časovne omejitve, ni mogoče pripisati njegovi popolni pasivnosti (sodba Unicaja Banco, C-869-19).

- 21 Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) dodaja, da je ta sodna praksa v skladu z ugotovitvijo, ki jo je Sodišče že podalo v zvezi z načelom učinkovitosti varstva potrošnikov v smislu Direktive 93/13 in člena 47 Listine, ki nasprotujeta razlagi nacionalne določbe, ki sodišču, ki odloča o tožbi, ki jo je vložil ponudnik ali prodajalec proti potrošniku in ki spada na področje uporabe te direktive, ter ki je izdalo zamudno sodbo, ker ta potrošnik ni prišel na obravnavo, na katero je bil vabljen, preprečuje, da sprejme nujne pripravljalne ukrepe, da bi po uradni dolžnosti preučilo nepoštenost pogodbenih pogojev, s katerimi je tožeča stranka utemeljila svojo tožbo, kadar to sodišče dvomi o poštenosti teh pogojev v smislu te direktive (sodba z dne 4. junija 2020, Kancelaria Medius, C-495/19, EU:C:2020:431).
- 22 Corte di cassazione (kasacijsko sodišče) zato na podlagi razlogov, ki jih je povzelo v prejšnjih točkah, prekinja odločanje in Sodišče sprašuje, ali je mogoče Direktivo 93/13 razlagati tako, da nasprotuje nacionalnim postopkovnim pravilom, ki sodišču preprečujejo, da bi po uradni dolžnosti preučilo ničnost/neučinkovitost nepoštenega pogoja, če je bilo o njem že implicitno pravnomočno odločeno, in sicer v okviru postopka, ki se je nanašal tako na presojo vsebine kot tudi na presojo zakonitosti in ki je vseskozi temeljil na domnevi, da je zadevni pogoj veljaven in učinkovit, tudi ob upoštevanju dejstva, da se zadevne osebe v tem postopku niso nikoli sklicevale na njegovo ničnost/neučinkovitost.